



КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

**Тимчасовій слідчій комісії
Верховної Ради України з питань
розслідування можливих фактів
порушення законодавства України
у сферах культури, охорони
культурної спадщини, туризму,
фізичної культури і спорту**

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту», внесений народними депутатами України Ткаченком М. М. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 14022 від 08.09.2025)

Комітет на засіданні 15 вересня 2025 року (протокол № 241), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 11 вересня 2025 року (електронна картка документа (1993561), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту», внесений народними депутатами України Ткаченком М. М. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 14022 від 08.09.2025), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Комітет зазначив, що відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту тимчасової слідчої комісії визначається

Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина шоста статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку тимчасової слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів тимчасової слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки тимчасової слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем тимчасової слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі

необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 12 березня 2025 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту (Постанова Верховної Ради України № 4301-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 12 вересня 2025 року.

Так, 08 вересня 2025 року, за чотири дні до закінчення шестимісячного строку, народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Ткаченком М. М. та іншими (всього 13 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (реєстр. № 14022), а також, власне, «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

З огляду на це Комітет зауважив, що Тимчасовою слідчою комісією не враховано позицію Комітету, висловлену ним у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156), в якому Комітет наголошував на тому, що термін подання звіту тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу Верховній Раді України охоплюється строком, протягом якого Верховною Радою України має бути заслухано цей звіт. У свою чергу це вимагає від тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії під час подання звіту про виконану роботу врахування календарного плану роботи сесії Верховної Ради України, а також особливостей організації роботи Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, з метою забезпечення розгляду Верховною Радою України звіту про виконану роботу в строк, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 14022) Комітет зазначив таке.

1.1. Ініціаторами внесення проекту Постанови використано термін «попередній звіт», проте ані Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламентом Верховної Ради України таке визначення не передбачено.

З огляду на це Комітет зауважив, що у назві та тексті проекту Постанови слово «попередній» варто виключити.

1.2. У пункті 2 проекту Постанови пропонується направити «попередній звіт» Тимчасової слідчої комісії Президенту України, Прем'єр-міністру України.

Разом з цим, у пункті 3 проекту Постанови також пропонується «направити попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Кабінету Міністрів України, Міністерству культури і стратегічних комунікацій, Міністерству молоді та спорту України, Міністерству розвитку громад та територій України, Міністерству фінансів України, Офісу Генерального прокурора, Національній поліції України, Державному агентству України з питань кіно, Рахунковій палаті України, Державному агентству розвитку туризму в Україні, Фонду державного майна України, Державній аудиторській службі України, начальникам обласних військових адміністрацій та Київської міської військової адміністрації, головам міських рад обласних центрів та міста Києва для розгляду в межах компетенції і відповідного реагування».

З огляду на це Комітет зауважив, що відповідно до пункту 2 частини третьої статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та пункту 2 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання, зокрема щодо направлення Президенту України, Прем'єр-міністру України саме висновків тимчасової слідчої комісії.

Своєю чергою, пунктом 3 частини третьої статті 22 цього Закону та пункту 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі для реагування згідно із законом, в разі необхідності, також направляються саме висновки тимчасової слідчої комісії.

Крім цього Комітет звернув увагу, що у пунктах 3 та 4 проекту Постанови зазначено назви державних органів та органів державної влади, які є відмінними від офіційних назв цих органів, визначених у чинному законодавстві України^{1,2,3}.

Враховуючи це Комітет зауважив, що пункти 2, 3 та 4 проекту Постанови

¹ Закон України «Про Рахункову палату» від 2 липня 2015 року № 576-VIII із наступними змінами.

² Положення про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності Міністерства культури та стратегічних комунікацій» від 16 жовтня 2019 р. № 885 із наступними змінами.

³ Положення про Державне агентство розвитку туризму України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності Державного агентства розвитку туризму» від 24 грудня 2019 р. № 1162 із наступними змінами.

потребують доопрацювання, а саме:

слова «попередній звіт» варто замінити словом «висновки» у відповідних відмінках;

слова «Міністерству культури і стратегічних комунікацій» замінити словами «Міністерству культури та стратегічних комунікацій України»;

слова «Рахунковій палаті України» замінити словами «Рахунковій палаті»;

слова «Державному агентству розвитку туризму в Україні» замінити словами «Державному агентству розвитку туризму України».

1.3. Комітет зазначив, що відповідно до положень частини шостої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» після обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради України результатів роботи тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України приймає рішення щодо завершення роботи відповідної комісії або доручає їй продовжити роботу і визначає для цього термін наступного звіту.

З огляду на наведене Комітет зауважив, що всупереч зазначеним положенням Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» проект Постанови не містить положень щодо завершення або продовження роботи Тимчасової слідчої комісії.

Натомість, у пункті 6 проекту Постанови ініціаторами пропонується: «Звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу заслухати на пленарному засіданні Верховної Ради України до 12 вересня 2025 року».

Беручи до уваги це, Комітет наголосив, що строк, протягом якого має бути заслухано Звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу, визначено у пункті 8 Постанові Верховної Ради України про її утворення⁴. Водночас, проект Постанови (реєстр. № 14022) має містити строк/термін подання наступного звіту Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу, у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо продовження роботи комісії.

Враховуючи наведене Комітет зазначив, що проект Постанови потребує доопрацювання в частині визначення питання щодо завершення або продовження роботи Тимчасової слідчої комісії, а також строку/терміну подання наступного звіту комісії про виконану роботу.

1.4. Крім цього, відповідно до абзацу другого підпункту 6 пункту 246 Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, у разі оформлення документа (додатків до нього) на двох і більше сторінках друга та наступні сторінки нумеруються. Номери сторінок ставляться посередині верхнього поля сторінки арабськими цифрами без зазначення слова «сторінка» та розділових знаків, що

⁴ Постанова Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту» від 12 березня 2025 року № 4301-IX.

не було зроблено при оформленні проекту Постанови.

2. Щодо змісту Звіту Комітет зазначив таке.

2.1. На сторінці 2 Звіту йдеться, зокрема про те, що:

«Основними завданнями Тимчасової слідчої комісії, визначеними постановою про її утворення, є:

1) розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту;

2) розслідування можливих фактів нецільового або нераціонального використання коштів державного та місцевих бюджетів, спрямованих на реалізацію відповідних програм і заходів;

3) аналіз можливих фактів неналежного виконання посадовими особами органів державної влади своїх обов'язків у зазначених сферах;

4) дослідження звернень юридичних і фізичних осіб, громадських об'єднань щодо можливих порушень законодавства, у тому числі пов'язаних з корупцією».

З огляду на це Комітет зауважив, що у пункті 2 Постанови Верховної Ради України про утворення Тимчасової слідчої комісії визначено основні завдання комісії, які відрізняються від основних завдань, зазначених у тексті Звіту, а саме:

«1) розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту;

2) розслідування можливих фактів нецільового або нераціонального використання коштів державного та місцевих бюджетів, спрямованих на реалізацію програм і заходів у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту;

3) розслідування можливих фактів нецільового або нераціонального використання коштів державного та місцевих бюджетів, спрямованих на утримання та забезпечення функціонування закладів культури, об'єктів культурної спадщини, об'єктів у сферах туризму, фізичної культури і спорту;

4) розслідування можливих фактів неналежного виконання посадовими особами органів державної влади, що реалізують державну політику у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту, своїх службових обов'язків;

5) дослідження звернень юридичних і фізичних осіб, громадських об'єднань щодо можливих порушень законодавства України, у тому числі правопорушень, пов'язаних з корупцією, у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту».

Відтак, Комітет зазначив про необхідність внесення відповідних змін до тексту Звіту.

2.2. Комітет звернув увагу на те, що до тексту Звіту також є актуальними

зауваження, викладені у підпунктах 1.1., 1.2. та 1.3. цього висновку щодо використання термінів «попередній звіт» та «висновки» Тимчасової слідчої комісії, коректності назв державних органів та органів державної влади, завершення або продовження роботи Тимчасової слідчої комісії, а також строку/терміну подання наступного звіту комісії про виконану роботу.

Окремо Комітет привернув увагу до того, що згідно з положеннями частини п'ятої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», питання про заслуховування звіту, висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії позачергово без голосування включається до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України наступного дня пленарних засідань після дня подання звіту, висновків і пропозицій та розглядається першим на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту», внесений народними депутатами України Ткаченком М. М. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 14022 від 08.09.2025), і прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО